

Tkab' Tu'j Pabl kye Nimil aj Corint

Tb'ajlinxi' ttz'ib'i'n Pabljo tnejil u'j kye aj Corint, atxtaq nimkul ti', a nya wen kyxol nimil antza. Tu'npetzi'n, kub' t-ximin Pabl tu'n t-xi ttz'ib'in tkab' tu'j tzalu'n.

Tojjo u'j lu'n, at oxe tnej nimxix kyoklin. Tojjo tnejil tnej (1:12–7:16), xi tq'ma'n Pabl jun tkolb'il tib' kywutz tkyaqil ti'jjo b'ant tu'n, te' tja ttx'ixpin tb'e tu'ntaq txi' lolkye, qu'n at junjun q'mante qa sb'ul te Pabl, ex mi njapin b'aj tyol. Tu'n t-xi laq'e, nxi tchiky'b'in tze'n t-xilin toklin te tsanjil Jesús, ex xi tq'o'n junjun xnaq'tzb'il ti'jjo ak'aj chwinqil.

Atzin tkab' tnej (8:1–9:15), atzin t-xilin ti'j jun oyaj tu'n tjaw chmet, tu'n t-xi' kye nimil toj Jerusalén, a manyor yajqex. Xi tq'o'n Pabl kynab'l tu'n kyok so'j, ex nyolin kyi'jjo nimil, a tu'n kymo-jin, tu'n t-xi nik'etjo oyaj lu'n.

Tojjo toxin tnej (10:1–13:10), ate Pabl nklon tib' juntl majl ti'jjo taq'in ex toklin tu'n Dios. Tej tjapin b'aj tu'j, nyolin Pabl b'unin wen ex tuk'a nim tk'u'j kyi'j nimil.

Tq'olb'il Pabl kye nimil aj Corint

¹ Ayi'n Pabl jun tsanjil qAjaw Jesucrist tu'n tajb'il qMan Dios. Junx tuk'a erman Timotey, nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n kye erman, aye' Ttanim Dios toj tnam Corint ex toj tkyaqil tx'otx' te Acay.* ² Noqit

* **1:1** Kyb'i. 18:1

ax qMan Dios ex Jesucrist, a tAjaw Tkyaqil, tzaj q'onte t-xtalb'il ex jun tnuk'b'il toj tkyaqil.

Chewsb'il qanmin tu'n Dios

³ Qo nimsin tb'i qMan Dios, a Manb'aj te qA-jaw Jesucrist, qu'n atzi'n Manb'ajjo at tq'aq'b'il tk'u'j qi'j, ex kukx ntchewsins qanmin. ⁴ Ex ax ntzaj q'onte chewsb'il qanmin toj tkyaqiljo a n-iky'x qu'n, tu'ntzintla tb'antqe qchewsinte kyanmi'njo noq ti'chaqku n-iky'x kyu'n, tu'nxjo chewsb'il anmin, a ma tzaj q'on qe tu'n Dios. ⁵ Qu'n ikytzi'n tze'nku' qe' nim yajb'il n-iky'x qu'n, noq tu'n tpaj taq'in Crist, ex ikyxjo nimxix chewsb'il qanmi'n ktzajil q'o'n tu'n. ⁶ Exla qa ma tz'ikyx qu'n tu'n tpaj tb'i Crist, mo qa nqo tzalaja tu'n chewsb'il qanmi'n tu'n, tkyaqiljo lo n-ajb'in te chewsb'il kyanmi'n, ex te kolb'il kye'y, tu'ntzintla kywe'xixa toj kynimb'ila toj tkyaqiljo yajb'il n-iky'x kyu'n, tze'nkuxjo qe' n-iky'x qu'n. ⁷ Tu'npetzi'n, q'uqlexix qk'u'ja kyij'a, qu'n b'i'n qu'n qa ikyx n-iky'xjo kyu'n tze'nku' qe', exsin ikyxjo tojjo chewsb'il qanmin.

⁸ Werman, waja tu'n kyb'inti'y tkyaqiljo yajb'il s-iky'x qi'ja toj tx'otx' te Asia. Qu'n nyakuj tjaq'jun iqtz o niky'b'ajtzi'y, exsin nti'x qipi'n tu'n tky'isje qu'n. Ex otaq kub' qximi'n qa nyataq tu'n qetza antza tuk'a qchwinqila.* ⁹ Qu'n otaq qna'y tu'n qkyij kyima antza. Me ma tz'okin lu'n, tu'n mi qeye qk'u'ja qi'jxa, qala' tu'n tqe qk'u'ja ti'j qMan Dios, a at tipin tu'n tjatz anq'in kyimnin tu'n. ¹⁰ Me ax te Dios ma klon qey te kyimin toj Asia, ex nqo tklo'n ja'lin, ex ma qe qk'u'ja ti'j, qa kukx

* **1:8** 1Co. 15:32

qo kletilji'y tu'n, ¹¹ noq tu'n kynaj Diosa, aye' nchi mojin qi'ja toj taq'in qMan. Qu'n qa ma chi na'n Diosa qi'ja, ex qa ma tzaj ttzaq'win Diosjo kykub'sb'il kywutza, ax Dios kk'molte nim aq'b'il chjonte.

Tiqu'n yaj xi' Pabl toj Corint

¹² Atzin ja'lin nqo tzalaja ti'jjo lo: Qu'n a qanmi'n q'mante qa b'a'n ma qo b'eti'y kyxolxjal, aye' nya nimilqe, ex ikyxjo kyxola tuk'a jun qchwinqila saqxix ex junch'in tumil. Atzi'n lo tzajnin tu'n t-xtalb'il qMan Dios, ex nya te jun kynab'lxjal te twutz tx'otx'. ¹³ Tu'npetzi'n, mi xi qtz'ib'i'n jun-jun nmaq tumil, a nlay tz'el kyniky'a te, noq te qnimsb'il qib'a. Qala', kukx nqo tz'ib'inji'y kyojjo qu'ja tuk'a jun yol, a nya kuj tu'n tja kyu'ji'n, ex tu'n tel pjet toj kynab'la. Ex kqeb'il qk'u'ja ti'j, ¹⁴ qu'n ikytzi'n tze'nku ma tz'el kyniky'a te toj junjun tnej, me nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n kytzalaja qi'ja toj tkyaqil, tze'nku qe qo tzalajila ky'i'ja, aj tul tq'ijil tu'n tul qAjaw Jesús.

¹⁵ Qu'n q'uqleta q nk'u'ja ti'jjo lo, kub' nb'isi'n tu'n wiky'a lol kye'y kab'e maj, tu'ntzintla nmoji'n ky'i'ja. ¹⁶ Qu'n kub' nximi'n tu'n wiky'a kyuk'iy, aj nxi'y toj nb'e'y tzmax toj tx'otx' te Macedonia. Ex aj nmeltz'aja, tu'n wiky'taq juntl majla lol kye'y, ex tu'n kymojujintaqa wi'ja toj nb'e'y, aj nxi'y toj Judey.* ¹⁷ Tej tkub' nb'isi'n ikyjo, ¿Ma tuk'apela kab'e nk'u'ja tze'nku jun sb'ulxjal te twutz tx'otx', a nxi tq'ma'n qa b'a'n tu'n tb'inchin jun ti' ex te jun paqx qa mina? ¹⁸ Me mina, erman. Qu'n ikyxjo tze'nku te Dios kukx njapin b'aj Tyol, ex ikyxjo qe'.

* **1:16** Kyb'i. 19:21

Mina nqo yoli'n tuk'a kab'e qyola. ¹⁹ Qu'n ikytzi'n te qAjaw Jesús, a Tk'wal qMan Dios, a nqo yoli'n ti'j kyxola, junx tuk'a Silvano ex Timotey.* Ex mina nyolintaq Jesús tuk'a kab'e tyol, qala' a Jesús kukx nyolin twutzxix tuk'a junch'in tumil, ex ikyxjo qe'. ²⁰ Qu'n tkyaqiljo ntq'ma'n Dios, o japin b'aj tuk'a Crist. Tu'npetzi'n, at tq'uqb'il qk'u'j ti'jjo Tyol, a twutzxix, ex nqo nimsin tb'i, ex nxi qq'ma'n qa ikyxjo.

²¹ Qu'n axte Dios ma q'onte qe, tu'n qwe' wen toj qnimb'il ti'j Crist, ex o qo jaw tsk'o'n, tu'n qb'inchin taq'in tzalu'n twutz tx'otx'. ²² Ex o tz'ok tq'o'n jun qechil toj qanmin, a Xewb'aj Xjan, tu'n tyek'in qa o qo ok te te. Qu'n atzi'n Xewb'aj Xjan jun kujsb'il Tyol ti'jjo ktzajil tq'o'n qe toj kya'j.

²³ Kub' nximi'n nej, tu'n nxi'y kyuk'iy, me b'a'ntla qa ma chex nkawi'n kujxix, tu'n kyb'inchb'i'n nya b'a'n. Me ojtzqi'nqinxax tu'n Dios, qa nky'e'ytaqa ikyxjo. Tu'npetzi'n, mix in ikyi'y kyuk'iy liwey toj Corint. ²⁴ Qa ma chex nkawi'n, nya noq tu'n qnimsin qib'a kywutza, qala' tu'n qmoji'n kyi'ja tu'n kytzalaja toj kynimb'ila. Qu'n noq tu'njo lo, kchi elile wena toj tkyaqil.

2

¹ Tu'npetzi'n, xkub' nb'isi'n ikyxjo, tu'n mi chinka juntl majla kyuk'iy ja'lin, tu'ntzintla mi chi jaw b'isini'y, noq tu'n nkawb'ila kujxix kyib'aja. ² Qu'n qa ma chi jaw b'isi'n tu'n npaja, ¿Tze'ntzin ttentz tu'n ntzalaja kyuk'iy? ¿Ma akutzin chi tzalaja wuk'iy, qa otaq chi b'isi'n wu'n? ³ Q'uqletaq nk'u'ja kyi'ja, tu'n qtzalaj junx qkyaqilx. Me

* 1:19 Kyb'i. 18:5

tej tok nb'i'n qa attaq nya b'a'n kyxola, b'e'x xi ntz'ib'i'n wu'ja kye'y kuj ch'in, me ¿Nyapela tu'n tkub' kyb'inchin kyib'a, tu'ntzintla mi chin jaw b'isini'y, aj nte'n kyxola? Qu'n ayepen kye' tu'n kyq'onte tzaljb'il we'y. ⁴Xi ntz'ib'inji'y wu'ja kye'y tuk'a txqan b'is, ex lab'il toj wanmi'n, ex in jaw oq'a tu'n ikyjo. Me nya tu'n kyjaw b'isi'n, qala' tu'ntzintla tel kyniky'a te qa nimxix nk'u'ja kyija.

Kub' najsit il te jun b'inchil il

⁵ Atzin ja'lin, a xjal, aj xb'inchin il, s-ok q'o'nte jun b'is wi'ja tu'n tb'inchb'in nya b'a'n. Me nya noq o'kqinx, qala' toj juntl tumil, majqexa. ⁶Qu'n atzin kawb'il kuj kub' kyq'o'n tib'ajjo xjal lo, ¡Tuk'axjo ja'lin! ⁷Qala' b'antla tu'n tkub' kynajsi'n til, ex tu'n kynimsi'n tk'u'j, tu'ntzintla mi kub' numje tu'n txqan b'is. ⁸Tu'npetzi'n, nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n tkub' kyxmoxin kyib'a tuk'a. ⁹Atzin t-xilin tumiljo tnejil wu'ja kye'y, noq tu'n tkub' kyyek'i'n kyxola qa nchi kub' kynimi'n nyola ti'j b'inchil il, a xi nq'ma'n toj wu'ja, ex ikyxjo ti'j tkyaqil nnuk'b'ila. ¹⁰Tu'npetzi'n, qa ma kub' kynajsi'n til, ex ikyxjo we' k'wel nnajsi'n tkyaqiljo nya b'a'n, a xb'ant tu'n. Me tze'nku qa nya wi'ja xkub' tb'inchine' il, b'alaqa nyaqi'n kchin najsilte. Me k'wel nb'inchi'n, noq te jun yek'b'il kywutza qa at jun najsib'il qil te jun majx tu'n Crist. ¹¹Qu'n qa ma kub' qnajsin til juntl, mi qo kub' tu'n tajaw il, qu'n b'i'n qu'n, qa ila' tumil tze'n tten tu'n qkub' tsb'u'n.

Tej tayo'n Pabl kyqanil aj Corint toj tnam Troas

¹² Tej nkani'n toj tnam Troas q'mal Tb'anil Tqanil ti'j Crist, attaq amb'il tu'n waq'ni'n wen toj

taq'in qAjaw. ¹³ Me attaq jun b'is toj wanmi'n ti'j Tito, qu'n na'ntaq tul tuk'a tqanil kyija. Tu'npetzi'n, b'e'x i kyij ntzaqpi'n erman antza toj Troas, tu'ntzi'n b'e'x in xi'y jyolte toj tx'otx' te Macedonia.*

Ma kub' ti'j il qu'n, noq tu'n Crist

¹⁴ Me chjonte qMan Dios, tu'n txolin qten te ikysb'il te' tzaljb'il,* junx kyuk'a ma kub' ti'j il kyu'n, ikyxjo tze'nqeku xo'l q'aq' nchex txolin kyten te ikysilte tzaljb'il, aj kykanb'in toj jyoj q'oj. Ma qo kanb'in tu'n qAjaw Crist, a Jesús, qu'n ma tzaj tq'o'n Tb'anil Tqanil qe. Ma kanin Tb'anil Tqanil kyxol tkyaqil xjal qu'n, ikyxjo tze'nku tk'ok'jil storak nja jupin toj kyq'iq' toj nintz q'ij te xo'l q'aq'. ¹⁵ Qu'n ikyx tze'nku te Crist, xi' yolil Tb'anil Tqanil kyxol tkyaqil xjal, tze'nku jun tk'ok'jil b'a'n twutz Dios; exsin ikyxjo qe, ngo yolin Tyol kyxoljo aye' kchi kletil ex aye kchi najil. ¹⁶ Qu'n atzin t-xilin Tb'anil Tqanil lo kyxol nya nimil, te kyimin te'. Me kyxoljo aye' kchi kletil, te chwinqil te' te jun majx. ¿Me ankye' at toklin tu'n t-xi q'mal te' Tb'anil Tqanil lo, a nimxix t-xilin? ¹⁷ ¡Nya noq a'lchaqku! Qala' o'kqexjo aye' junxch'in tumil q'i'n kyu'n twutz Dios, ex nchi yolin tu'n, ti'j Crist. Ex nya ikyxjo tze'nqeku txqantl, aye nchi suqin Tyol Dios noq tu'n kykanb'in pwaq ti'j.

* **2:13** Kyb'i. 20:1 * **2:14** Ayejo yol: tu'n txolin qten te ikysb'il te tzaljb'il, desfile n-ele toj kastiy.

3

Jun tqanil ti'j jun ak'aj tumil tu'n qkyij toj wen tuk'a qMan

¹ ¿Ma tzunpela nja qnimsin qib'a tuk'a yol lo? ¿Mo ilpela ti'j tu'n t-xi qq'o'n jun u'j kye'y te oqx-enb'il qe'y, noq tu'n qkub' kyxk'ami'n; mo tu'n ttzaj kyq'o'n jun u'j qe'y te oqxenb'il qe'y, ja' tu'n qponi'y? Qu'n ikytzin tumiljo kyu'nxjal, a nya wen, aye' nchi b'et suqil Tyol qMan. ²⁻³ ¡Mina! Qu'n ayeku kye' ma chi ok tze'n jun u'j te oqxenb'il qey. Qu'n tz'ib'inqe kye' tu'n Crist toj qanmi'n, nya tuk'a jun tz'ib'b'il, a aku naj, qala' tuk'a Xewb'aj Xjan, a T-xew Dios, itz' te jun majx. A u'j lo, ayeku kye'; mikyxi tze'nku ojtxe kawb'il noq tz'ib'in twutz ab'j, a nlay b'ant tb'inchinte jun ti';* qala' tz'ib'in toj kyanmi'n, a itz', ex aku tz'el tniky'tzajil kywutzxjal noq ti'jjo kyb'inchb'i'n b'a'n, ex aku b'ant tu'jit qaq'i'n kyu'nxjal noq kyi'ja. ⁴ Atzin kynimb'ila ikyjo ntzaj tq'o'n tq'uqb'il qk'u'ja twutz qMan Dios, noq tu'n Crist. ⁵ Qu'n nya tu'n qb'inchb'i'n kyxola, kjawil qnimsin qib'a, qu'n tkyaqiljo lo tzajnin te Dios, ⁶ qu'n axte Dios ma tzaj q'onte qokli'n tu'n qoka te taq'nil ti'j jun ak'aj tumil b'antlin ti'j tu'n, tu'n kykyijxjal toj wen tuk'a. Qu'n atzin ojtxe tumil nqanin qi'j tu'n qkyim tu'n, tu'n mi njapin b'aj tkyaqil qu'n. Atzin kolb'il ja'lin nya te ojtxe tumil, a tz'ib'ink twutz ab'j, qala' tu'n Xewb'aj Xjan, a ntzaj tq'o'n qchwinqil te jun majx.*

⁷ Atzin ja'lin, qo ximin ch'in ti'jjo ojtxe kawb'il, a te kyimin, a ok tz'ib'in twutz ab'j. Atzinjo lo ul

* **3:2-3** Ex. 24:12 * **3:6** Jer. 31:31-34

kyxol aj Israel tuk'a txqan tqoptz'ajiyil Dios. Me ayetzin aj Israel mix kypa'ye tu'n kyka'yin twutz Moisés, noq tu'n tpajjo tqoptz'ajiyil Dios pon kanin ti'j, a cheb'e kub' b'aj tqan.* ⁸ Ex qa tuk'a nim tqoptz'ajiyil Dios s-uile lo, ¿Yajtzila te' te ak'aj tumil, a tzajnin tu'n Xewb'aj Xjan? ⁹ Qa a ojtxe kawb'il ma tzul tuk'a tqoptz'ajiyil Dios, exsin nqanintz kyi'xjal tu'n kykyim tu'n, ¿Yajtzila te' ak'aj tumil, a ma chi okxjal tz'aqle tu'n? ¹⁰⁻¹¹ Qu'n ante ojtxe kawb'il nyala te' toklin twutzjo ak'aj. Qu'n ante ojtxe kawb'il il ti'j tu'n tb'aj, me ante ak'aj, ok kyjel te' te jun majx.

¹² Me tze'nku qa ma qe qk'u'j ti'jjo ak'aj tumil, a mi b'aj, nqo yolin ti'j tuk'a tkyaqil qanmin; ¹³ mikyxi tze'n te Moisés, n-ok tktxu'ntaq twutz, tu'n mi tz'iwle tqoptz'ajiyil Dios ti'j, kyu'n aj Israel, tzmaxi k-elil tjgo'n twutzjo, ajxi tkub' yupjjo tqoptz'ajiyil.* ¹⁴ Ex ikyxjo tze'nku ja'lin, atzin kynab'lxjal ma tz'ok juple nyakuj tu'n jun kutxb'il. Qu'n ajtzin tja kyu'jin xjaljo Tu'jil Tyol Dios, mi n-el kyniky' te t-xilin tumil, qu'n o'kxjo tu'n kynimb'il ti'j Crist, aku tz'el q'inte kutxb'il kywutz tok, tu'n tel kyniky' te. ¹⁵ Kyojjo tq'ijil ja'lin, aj tjaw kyu'jin tkawb'il Moisés, jpu'nkjo kynab'l nyakuj tu'n jun kutxb'il, tu'n nya tzaqpi'nqe tu'n tel kyniky' te kolb'il. ¹⁶ Me qatzin qa ma nimin jun xjal ti'j qAjaw, atzin kutxb'il b'e'x k-elil. ¹⁷ Qu'n axte qAjawjo, a Xewb'aj Xjan, ex ja' ta'ye T-xew qAjaw, antza ta'ye tzaqpib'l tu'n tel qniky' te. ¹⁸ Tu'npetzi'n, qkyaqilx nya ktxun qwutz tuk'a jun kutxb'ilte tze'nku te Moisés; qala' ma go ok

* **3:7** Ex. 34:29 * **3:13** Ex. 34:33

tze'nku jun ka'yb'il wutzb'aj, tu'n kyka'yinxjal tqoptz'ajiyil qAjaw toj qchwinqil. Qu'n axte T-xew qAjaw ntx'ixpinte qchwinqil, tu'ntzintla cheb'e tu'n qxi laq'e, tu'n gok tze'nku te Crist.

4

¹ Tu'npetzi'n, mi qo kub' numj, qu'n axte Dios tuk'a tkyaqil tq'aq'b'il tk'u'j, ma tzaj toqxenin taq'in qe toj ak'aj tumil, tu'n kykyijxjal toj wen tuk'a. ² Tu'ntzi'n ikyjo, ma tz'el qi'jlin tkyaqil qb'inchb'in, a nb'ant toj ewajil, a te elsb'il qtx'ixew, me nya tu'n qsb'u'n mo tu'n tja qtx'ixpin Tyol Dios. Qala', nqo yolin Tyol jikyin wen, tu'n qel wen kywutzxjal, ex tu'n tel pjet Tyol Dios toj kyanmin junjun, tze'nku taj Dios. ³ Exla qa at junjun mi n-el kyniky' te' Tb'anil Tqanil kolb'il, qu'n ayela' kyja' kxyi' toj najin. ⁴ Qu'n a tajaw il, a nkawin te twutz tx'otx', ma tz'ok jpunte kynab'l tu'n kyok tze'n jun mox toj kyanmin, ex tu'n mi tz'ele kyniky' ti'jjo tspiky'imil Tb'anil Tqanil ti'j tqoptz'ajiyil Crist, a q'anचा'l ti'jxjo Dios, a nya q'anचा'l.

⁵ Tu'npetzi'n, mi nqo yoli'n toj aq'untl qil qib'xa; qala' nxi qq'ma'n qa a Jesucrist tAjaw Tkyaqil, ex awotzin qe', ma tz'ok qq'on qib'a tu'n qajb'in kye'y toj tumil tb'i. ⁶⁻⁷ Qu'n axte Diosjo, a q'ma'ntexix te tnejil, tu'n tjaw qoptz'aj spiky'in toj qxopin;* ex ikyxjo ja'lin, ma tzaj tq'o'n spiky'in te jun q'inimil toj qanmin, a ojtzqib'l ti'jjo t-xilin tqoptz'ajiyil Dios, noq tu'n Jesucrist. Me ante q'inimil lo tojxi qxmilil ta'ye te jun majx, ex atzi'n qxmililjo nyakuj ikyjo tze'nku jun tz'aqb'aj k'wil, jun paqx nb'aj.

* **4:6-7** Gen. 1:3

Ex atzi'n q'inimil nimxix qipin tu'n toj qanmin, tu'ntzin tyek'in qa te te Dios ex nyaqeku.

Mi qo kub' numj toj qnimb'il

⁸ Exla qa nim yajb'il n-iky'x qu'n, me nyat nti' qelix; exla qa ma tzaj b'is qi'j, me nya tu'n qo k'wel numje; ⁹ exla qa ma qo el kyiky'inxjal, me me te Dios, nlay qo kyij tkolin; exla qa ti' xb'ant kyu'nxjal qi'j, nlay qo kub' tu'n. ¹⁰ Ikyxjo tze'nku b'aj ti'j Crist, a qxmilil te twutz tx'otx' il ti'j tu'n tkyim. Me ma jatz anq'in Jesús juntl majl tuk'a nimxix tipin. Ex nqo b'et ja'lin kywutzxjal tuk'a tipin Jesús toj qchwinqil. ¹¹ Tze'nku qe, awo nimilqo ti'j Jesús, noqx n-elje qi'j tu'n qkyim, noq tu'n tpaj, tu'n tyek'it kyexjal, a ak'aj chwinqil te jun majx toj qanmin, a tzajnin tu'n Jesús. ¹² Ikytzi'n tze'nku nqo anq'i'n tjaq' xob'ajil te kyimin kyu'nxjal, tu'ntzintla t-xi qq'ma'n kye'y Tb'anil Tqanil kolb'il, ex tu'n tten kychwinqila tu'n te jun majx.

¹³ Qu'n q'uqlek qk'u'ja ti'j Dios, ikyx tze'nkuxjo tq'ma jun xjal toj Tu'jil Tyol Dios: Ma txi nnimi'n. Tu'npetzi'n nchin yoli'n ti'jjo t-xilin nnimb'ila.*

Ex ikyxjo qe ja'lin. Ma txi qnimin. Tu'npetzi'n, nqo yolin ti'jjo lo: ¹⁴ Qu'n b'i'n qu'n, qa ax Diosjo, a jatz anq'in qAjaw Jesús tu'n, kyxol kyimnin; ex ikyxjo qe ok qo jawil anq'in tu'n, tu'n qja ti'n junx kyuk'iy toj kya'j, ja' ta'ye qAjaw. ¹⁵ Qu'n tkyaqilxjo n-iky'x qu'n, noq tu'n kyel wena twutz Dios, ex tu'ntzintla ttch'iyxjo aq'b'il chjonte te Dios te nimsb'il tb'i, tu'n jni' t-xtalb'il, a nch'iy toj tkyaqil twutz tx'otx'.

* **4:13** Sal. 116:10

¹⁶ Tu'npetzi'n, mi qo tzaj numj. Exla qa a qxmilit lajo'n tu'n tb'aj, me mete qanmin noq kyja tu'n t-xi ku'xinix te' junjun q'ij. ¹⁷ Qu'n tkyaqilxjo nya b'a'n n-iky'x qu'n ja'lin, nya nimxix, ex liwey kb'ajil te'. Me te t-xeljo ikyjo, ktzajil q'o'n jun chojb'il qe nimxix wen, a nlayx b'aj toj kya'j. ¹⁸ Tu'npetzi'n, mi tz'ok qq'o'n qwutz ti'jjo at twutz tx'otx', a q'ancha'l. Qala' qq'onk qwutz ti'jjo a nya q'ancha'l. Qu'n tkyaqiljo q'ancha'l, te twutz tx'otx', ex kb'ajil te'. Me ante', a nya q'ancha'l, mi b'ajx te' te jun majx.

5

Ajo qxmilit te jun majx

¹ Atzin ja'lin, b'i'n qu'n qa kb'ajiljo qxmilit tze'nku jun tal pach, a jun paqx kb'ajil. Me qa ma b'ajjo qxmilit lu'n, at juntl b'inchin tu'n Dios toj kya'j, a mixla kb'ajilx, qu'n nya tq'ob' ichin b'inchilte. ² Twutzxix te', qa tzunx ngo xji'pi'nx wen tzalu'n twutz tx'otx', tu'n jni' n-iky'x qu'n, ex qajatla tu'n ttx'ixpitjo qxmilit ja'linxix, tu'n qpon toj jun ja te jun majx toj kya'j, ³ tu'ntzintla at jun kutxb'il te' qanmin. ⁴ B'a'nxe tzalu'n twutz tx'otx', tzunx nqxjipinxjo qib' wen, ex ngo b'isin, qu'n qky'e'tla tu'n tkyimjo qxmilit. Qala' atla qajjo tu'n tul Crist ja'linxix, tu'n qk'mo'nte ak'aj qxmilit te jun majx, tu'n ttx'ixpitjo qxmilit lo, ex nya tu'n tkyim, exsintla tu'n qxi'tz toj kya'j te jun majx. ⁵ Qu'n axte Dios xq'mante tu'n tokjo qxmilit ikyjo. Ex a saj q'onte Xewb'aj Xjan toj qanmin te jun techiljo Tyol, qa yajxi, il ti'j tu'n ttzaj tq'o'n qxmilit anetzi'n.

⁶ Tu'npetzi'n, at tq'uq**b**'il qk'u'j ti'j. Atzi'n ja'lin, b'i'n qu'n, qa oto'x tojjo qxmilil tzalu'n twutz tx'otx', ex najchaqx oto' ti'jjo kya'j, ja' ta' qAjaw. ⁷ Na'm qlonte lu'n, me ojtzqi'n qu'n, ex loqo ngo b'et tojjo qchwinqil tuk'a qnimb'il. ⁸ Ex q'uqle qk'u'j ti'j, ex tu'ntzi'n ikyjo, qajatla tu'n tkyij tzaqpetjo qxmilil te twutz tx'otx', ex tu'n qaj najal tuk'a qAjaw te jun majx. ⁹ Tu'npetzi'n, qq'onktzin tilil tu'n qel wen twutz qMan Dios, exla qa oto' tojjo qxmilil tzalu'n, mo qa ma qo aj tuk'a. ¹⁰ Me il ti'j tu'n qok twutz Tkawb'il Crist, tu'n qok toj pa'b'in ti'jjo qb'inchb'in tuk'a qxmilil tzalu'n twutz tx'otx'; qa b'a'n, mo minaj.*

A tqanil nuk'b'il tzajnin te Dios

¹¹ B'i'n qu'n qa at tchewil Dios; tu'npetzi'n, i tok qq'o'n tilil, tu'n tkub' kyk'u'jxjal qu'n, tu'n kynimin. Ojtzqi'n te Dios tu'n, qa tuk'a junch'in qanmi'n ngo aq'ni'n, ex q'uqle qk'u'ja kyi'ja noqit aku tz'el kyniky'a te. ¹² Me nya tu'n lu'n, ngo jyon tumil tze'n tten tu'n qnimsin qib'a kywutza; qala' ngo q'o'n tumil kye'y, tu'n kykoli'n qi'ja, kye noq nchi nimsin kyib' kywutzxjal; ex tuk'a kab'e kyk'u'j nchi b'inchin tkyaqil. ¹³ Qa ma qo iky'a tib'ajjo tumil toj twutz junjun kye' ti'j taq'in Dios, ala Dios ojtzqilte. Me nya ikyjo; qala' nchin yoli'n tojxix tumil tu'ntzin kyel wena.

¹⁴ Axjo tq'aq'b'il tk'u'j Crist chq'ol qey tu'n qyoli'n ti'j Tb'anil Tqanil kyuk'a txqantl, qu'n twutzx te' qa ma kyim Crist te qxel, awo o qo nimin ti'j, tu'ntzintla qkyim qkyaqilx ti'jjo tb'inchb'in ojtxe qten. ¹⁵ Qu'n ate Crist o kyim tu'n qpaj qkyaqilx,

* **5:10** Ro. 14:10

tu'ntzin mi qo ajb'ine qex, qala' tu'n qajb'in te', a xkyim te qxel, ex ma jatz anq'in te jun majx, tu'n qel wen twutz.

¹⁶ Tu'npetzi'n, nti' tu'n qkawin ti'j juntl tze'nku tumil te twutz tx'otx', a noq pa'j yol nb'aj; exla qa ikyxjo ojtxe nqo kawintaqa ti'j Crist, a noq tze'nku jun a'la. Me atzi'n ja'lin, mikyxi qximjo. ¹⁷ Qu'n tkyaqiljo at mujb'il tib' tuk'a Crist, ma tz'ok te jun ak'aj tchi'ysb'in. Ex mi xi lipe ti'jjo ojtxe tumil, qu'n tkyaqil ja'lin, ma tz'ok te ak'aj toj tchwinqil. ¹⁸ Tkyaqiljo lu'n ma b'ant tu'n Dios, noq tu'n qmujb'in te qib' tuk'a, noq tu'n Crist. Ex ma tzaj toqxenin qoklin tu'n t-xi qq'ma'n kyexjal, tu'n tok kymujb'in kyib' tuk'a. ¹⁹ Qu'n a t-xim Diosjo, tu'n kymujb'in te kyib' tkyaqilxjal twutz tx'otx' tuk'a, noq tu'n Crist, a kyim te chojb'il kyil, tu'ntzintla kyel wen twutz. Ex atzin ja'lin, ma tzaj tq'o'n qoklin tu'n t-xi qq'ma'n kye kykyaqil, tu'n kymujb'in te kyib' tuk'a. ²⁰ Ma qo ok nyakuj t-xel Crist tzalu'n twutz tx'otx'. Ex nqo yolin kyuk'axjal nya nimil, nyakuj aku Dios nkub'sin twutz kye. Tu'npetzi'n, nxi qq'ma'n kye tu'n kymujb'in te kyib' tuk'a Dios. ²¹ Qu'n te Crist, nti' te' il b'ant tu'n. Me a Dios xi q'onte tkyaqil qil tib'aj twutz cruz, te jun kawb'il kujxix, noq tu'n tok te qxel, tu'ntzintla qok te tz'aqle twutz.

6

¹ Qu'n tu'n nqo aq'ni'n junx tuk'a Dios toj taq'in, nqo kub'sin qwutza kye'y, tu'n mi tz'ele kyiky'inji'y t-xtalb'il, a ma tzaj tq'o'n kye'y. ² Qu'n ikyx ntq'ma'n Dios toj Tu'jil Tyol kyjalu'n: Tojjo tq'ijil kynimb'ila, ma nb'i'y kyyola,

ex tojjo tq'ijil kolb'il, ma chin oni'n kyi'ja, chi'.*

Me kxel nq'ma'n kye'y, atzin tq'ijiljo ja'lin tu'n kynimi'n; ex atzin q'ijjo ja'lin te kolb'il.

Ajo iky'x tu'n Pabl tu'n tpajjo Tb'anil Tqanil

³ Mi nkub' qb'inchi'n jun ti' toj qchwinqila tu'n mi jaw tolpaj jun a'la toj tnimb'il, tu'ntzin mi chi yolb'inxjal ti'j qaq'nb'i'n. ⁴ Qala', qaja tu'n tkub' qyek'i'n toj tkyaqil, qa jun b'a'n aq'nilqo'y te Dios, qu'n noqx pa'n tkyaqil wiq yajb'il qu'n; ex atku maj nti'x ch'in at qey, ex atku maj nim b'is ntzaj toj qchwinqila; ⁵ atku maj nqo b'aj laqtzi'n, ex o qo kux jpu'n toj tze,* ex iky'x qu'n, tej tjaw tilxjal qi'ja. Ex atku maj nqo aq'ni'n kujxix wen, ex mixpe o ktani'y, ex o tziqy'x wa'yaj qu'n. ⁶ Me tojjo lo, nkub' qb'inchi'n tkyaqil tuk'a jun qanmi'n saqxix, ex tuk'a nim qnab'la ti'jjo twutzxix, ex ikyxjo tuk'a jun qanmi'n tu'n qxi laq'e'y toj qnimb'ila, ex tu'n qb'inchi'n b'a'n kywutz kykyaqil, tu'n Xewb'aj Xjan toj qanmi'n, ex tu'n tq'aq'b'il qk'u'ja twutzxix. ⁷ Ex nkub' qyek'i'n qa jun b'a'n aq'nilqo'y ti'jjo Tb'anil Tqanil, a twutzxix, a xi qq'ma'n, ex tu'n tipin Dios quk'i'y, ex tu'n qoka tze'nku jun xo'l q'aq' tuk'a taq'wil qq'ob'a, tu'n qb'inchin te qib'a twutz il, ja'chaqx tzajitz. ⁸ Atku maj nqo kub' nimi'n, ex atku maj mina. Atku maj nyolajtz b'a'n qi'ja, ex atku mina. Exla qa nqo yoli'n Tyol Dios jikyin wen, me atku maj nok q'ma'n qa sb'ulqo'y. ⁹ Exla qa nya ojtzqi'nqo'y kyu'nxjal, me mete Dios, ojtzqi'nqoxixa tu'n; ex atku maj n-elje qi'ja tu'n qkyima, me loqo'y itz'qo tzmax tzalu'n. Ex nqo b'iylajtza, me nya ma qo

* 6:2 Is. 49:8 * 6:5 Kyb'i. 16:23

kub' b'yo'n. ¹⁰ Nyakuj tzunx nqo b'isi'n, me mina; qala' tzunx nqo tzalaja. Nyakuj nti'x ch'in at qe'y, me ma chi q'inimixxjal qu'n tuk'a Tyol Dios. Nyakuj manyor tal yajqoxa wen, me mina, qu'n tkyaqil at qe'y tu'n Crist, a tAjaw Tkyaqil.

¹¹ Ayi'y werman aj Corint, ma qo yoli'n kyuk'iy tuk'a tkyaqil qanmi'n, qu'n nimxix tq'aq'b'il qk'u'ja kyi'ja. ¹² Twutzxix te' qa at nim qk'u'ja kyi'ja, me ayetzin kye', nti' kyk'u'ja qi'ja. ¹³ Nimxix tq'aq'b'il nk'u'ja kyi'ja tze'nku jun manb'aj kyi'j tk'wal. Tu'npetzi'n, nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'ntzintla kyk'u'jli'n wi'ja, tze'nku we' at nk'u'ja kyi'ja.

Ma qo ok te tja Dios itz'

¹⁴ Mi tz'ok kymujb'in kyib'a junx kyuk'a xjal nya nimil. Qu'n ¿Tze'ntzin tten tu'n tmujb'inte tib'jo b'a'n tuk'a nya b'a'n? Ex a spiky'in, ¿Ma akutzin b'ant tmujb'it tuk'a qxopin? ¹⁵ ¿Ma akutzin tz'el wen Crist tuk'a tajaw il? ¿Ex tze'ntzin tten tu'n tel wen jun nimil tuk'a jun nya nimil? ¹⁶ ¿Ma junxsin tten tja Dios tuk'a jun twutzb'iyil? Qu'n ayetzin kye' ma chi oka te tja Dios itz'ixix,* tze'nkuxjo tq'ma Dios toj Tyol:

Kchin tenb'ila kyuk'iy, ex kchin b'etila kyxola.

Ex ayi'n kchin okil te kyDiosa,

ex ayetzin kye', kchi okil te Ntanima, chi'.*

¹⁷ Tu'npetzi'n, ku kyetza kyxol nya nimil,

ex kypa'mil kyib'a kyi'j, chi qAjaw.

Mi chi b'inchi'n il, ex ok kchi k'metila wu'n.*

¹⁸ Ex ayi'n kchin okil te kyTati'y,

* **6:16** 1Co. 3:16; 6:19 * **6:16** Lv. 26:12; Ez. 37:27 * **6:17** Is. 52:11

ex ayetzin kye' kchi okil te nk'wala, chitzi'n tAjaw Tkyaqil.*

7

¹ Ikytzi'n werman, ayi'y at-xix nk'u'ja kyi'ja; ayetzin yoljo o chi tzaj tq'ma'n Dios qe. Tu'npetzi'n, qq'onktzin tilil, tu'n qsaqix te tkyaqiljo nya b'a'n toj qxmilil ex toj qanmin, tu'n qok tz'aqle, noq tu'n tchewil Dios.

Ntzalaj Pabl kyi'j aj Corint

² Kyb'inkuy qyola. Mix a'l jun kye' ntzaj q'onte amb'il te qe'y toj kyanmi'n. Mi o kub' qb'inchin jun nya b'a'n ti'j jun kye'; ex mix a'l jun o kub' tz'aq toj tnimb'il tu'n qpaja; ex nya noq nqo sb'u'n kyi'ja tuk'a jun ti'. ³ Nya noq tu'n nxo'n yol kyi'ja ma txi nq'manji'y lu'n, qu'n o txi nq'ma'n kye'y, qa at-xix nk'u'ja kyi'ja. Nqo anq'in ex kqo kyimila tuk'a qk'u'ja kyi'ja toj qanmin. ⁴ Nimxix q'uqle nk'u'ja kyi'ja, expe nchin yoli'n kyi'ja kywutz txqantl; ma chewx wanmi'n kyu'n. Noq toj tkyaqiljo n-iky'x wu'n, me nchin tzalaja kyi'ja toj tkyaqil.

⁵ Atxixjo tej qkani'n toj tx'otx' te Macedonia, tu'n qb'inti'y kyqanila, nti' ch'in twenil o qna'y, qala' noqx ti'chaqku yajb'il o tzaj qi'ja; nchi jaw xjal tu'n kyq'oj, ex nimxix b'is toj qanmi'n.* ⁶ Me ate Dios kchewsil kyanminjo aye' nchi b'isin, ex ma qo onite tu'n tponlin Tito quk'i'y. ⁷ Ex nya noq tu'n tponlin Tito, qala' noq tu'n otaq chewx tanmin Tito kyu'n. Qu'n ma tq'ma Tito qe'y, qa nimxix kyk'u'ja wi'ja, qa ma chi lab'i'n, ex qa ma chi b'isi'n wi'ja. Me tu'njo lo, nimxix nchin tzalaja.

* **6:18** 2Sa. 7:14; 1Cr. 17:13 * **7:5** 2Co. 2:13

⁸ B'a'nxe atzi'n u'j xi ntz'ib'i'n kye'y b'e'x i jaw b'isi'n ch'in tu'n, me mi nja ka'min wanmi'n tu'n ja'lin. B'a'nxe tzaj ch'in nb'isa te tnejil, qu'n b'e'x i jaw b'isi'n tu'n, me noq te ch'in tqan.

⁹ Tu'npetzi'n, nchin tzalaja, nya tu'n b'is tzaj toj kyanmi'n; qu'n atzi'n b'is ma tz'ajb'in tu'n tajtz ti'j kyanmi'n, ex tu'n kyb'inchinte kyte'n twutz Dios. Ma tziky'x ch'in b'is kyu'n, me nya noq kukxjo, qu'n ma tziky'x kyu'n tze'nku taj qMan Dios; ex nya noq taj k'a'n'il qk'u'ja kyi'ja. ¹⁰ Atzi'n b'is ntzaj tze'nkuxjo taj Dios; n-ajtz ti'j kyanmi'n tu'n, tu'n kykleta. Tu'npetzi'n, mi chin lab'ti'y ja'lin qa otaq txi nsma'n u'j kye'y, qu'n atzi'n qu'ja xi qsma'n nya noq kukxjo. Me te kyexjal nya nimilqe, atzi'n b'is nya te kolb'il, qala' te najin, qu'n mi n-ajtz ti'j kyanmin tu'n. ¹¹ Kyka'yinktzinji'y a wen ma b'ant tu'n b'is tzaj kyi'ja, qu'n a tze'nkuxjo taj Dios: Qu'n ma kub' kyximi'n tu'n tok tilil kyu'n, tu'n tyupjjo q'oj qxol; ex ma tzaj tyab' kywi'y tu'n otaq kub' kywutzlinji'y ajo il kyxola; ex nchi xob'taqa we'y, tu'n npo'n ilil kye'y. Atzin ja'lin kyajxixa tu'n kylonti'y nwutza, ex nchi koli'n wi'ja kywutz txqantl, qa nchin yoli'n twutzxix. Ex ma kub' kyximi'n liwey tu'n kykawi'n tib'ajjo b'inchil il. Tu'n tkyaqiljo lu'n, ma kub' kyyek'i'n, qa ma kub' kypa'n kyib'a ti'jjo il b'ant kyxola, ex nti' kypaja ja'lin. ¹² Tej tkub' ntz'ib'inji'y u'j, nya noq tu'n kyximintaqa ti'jjo xjal, a xb'inchin il, mo ti'jjo xjal a n-iky'x tu'n, tu'n tpaj il, qala' noq tu'n tel kyniky'a te twutz qMan Dios, qa nimxix tok tilil kyu'n tu'n kyb'inchi'n tze'nku otaq txi ng'ma'n. ¹³ Tu'npetzi'n, ma chewx qanmi'n kyu'n. Me nya o'kxjo lo, qala' nimx ngo tzalaja tu'n ma kanin Tito quk'i'y tuk'a tqanil, qa

ma nimsit tk'u'j kyu'n tuk'a nim tzaljb'il, tej xten kyxola. ¹⁴ Qu'n otaq nq'may te Tito, tej na'mxtaq txi' kyuk'iy, qa tb'anil xjalqetaqa. Ex twutzx nya noq x'in ela toj ntx'ixewa ti'jjo nq'may kyi'ja. Qala', tze'nkuxjo nq'ma'y kye'y, twutzxix s-ele te', ex tkyaqiljo xi nq'ma'n kyi'ja te Tito, ex twutzxix s-ele. ¹⁵ Ex nimxix tk'u'j Tito kyi'ja, aj ttzaj tna'n tze'n xi kyniminji'y tyol, ex tze'n xk'mete kyu'n tuk'a jun kymutxb'il kyib'a, ex tuk'a nim tchewil qMan Dios kyuk'iy. ¹⁶ Tu'npetzi'n, nchin tzalaja, qu'n ma qe nk'u'ja kyi'ja toj tkyaqil.

8

Qo q'on oyaj tuk'a tkyaqil qanmin

¹ Atzin ja'lin, werman, qaja tu'n kyb'inti'y tze'n ma yek'ine t-xtalb'il Dios tojjo Ttanim toj ttx'otx' Macedonia. ² Exla qa nimx siky'x kyu'n wen toj kynimb'il, exla qa manyor yajqe erman anetzi'n, me tzunx nchi tzalajx, ex tb'a'nilx chi oyin tuk'a tkyaqil kyanmin, nyakuj manyor q'ininqexnaj wen, tu'n kymojojin kyuk'a nimil toj Jerusalén. ³ Twutzxix nyola, qu'n ma nli'y, qa xi kyq'o'n tuk'a tkyaqil kyanmin ti'jjo ch'in at kye, ex mape txi kyq'o'n ch'intl tib'aj. ⁴ Ox chi kub'sinx kywutz qe'y, tu'n t-xi qtziyi'n tu'n kyok mojl quk'i'y ti'jjo onb'il kye erman toj Jerusalén.* ⁵ Qu'n nimxixtl b'ant kyu'n, tze'nkuljo qe' kub' qb'isin nej; xi kyq'o'n kyib' tu'n kyajb'in te Dios, ex kyaq' kyib' tu'n kyajb'in qe'y, tze'nku taj qMan. ⁶ Tu'npetzi'n, ma qo kub'sin qwutza te Tito, tu'n t-xi' juntl majl kyuk'iy, tu'ntzintla tjapin kyu'n tu'n kywenila, tu'n

* **8:4** Ro. 15:26

tja chmetjo oyaj, a otaq txi xkye tu'n. ⁷ Qu'n ikytzi'n tze'nkuxjo nchi ch'iya wen toj tkyaqil: Tze'nku toj kynimb'ila, ex jni' kyxnaq'tzb'ila, ex at-xix kynab'la, ex o tz'ok tilil kyu'n tu'n kyela wen toj nwutza, ex nim kyk'u'ja qi'ja; ikyxsintzjo tojjo tb'anil onb'il lo, ok kchi elila twutz.

⁸ Mi xi nq'manji'y lu'n kye'y tze'nku jun kawb'il, qala' noq waja tu'n tel nniky'a te, qa tuk'a tkyaqil kyanmi'n kxel kyq'onjiy onb'il lo, ikyxjo tze'nku kye erman toj Macedonia. ⁹ Qu'n b'i'n kyu'n a t-xtalb'il qAjaw Jesucrist: Attaq tkyaqil q'inimil tuk'a toj kya'j, me noq tu'n kypaja, b'e'x kyij ttzaqpi'n tkyaqil, exsin kub' tq'o'n tib'tz tzalu'n twutz tx'otx' tze'nku jun xjal yaj, tu'ntzintla kyoka te q'inin tojjo kynimb'ila ti'j, noq tu'n yajb'il n-iky'xtaq tu'n.

¹⁰ Ti'j tkyaqiljo lu'n kxel nq'o'n jun tumil: Tojjo ab'q'e xb'aj, nya noq kub' kyb'isi'n tu'n t-xi kyq'o'n jun oyaj, qala' b'e'x tzyetku tchimle kyu'n.

¹¹ Atzin ja'lin, kyq'onka tilil, tu'n tjapin b'aj kyu'n, tze'nkuxjo at kye'y, ex tze'nkuxjo kyb'isa, tej t-xi xkyeku kyu'n te tnejil. ¹² Qu'n qa ma txi kyq'o'n jun oyaj tze'nkux at kye'y tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ntzalaj te Dios ti'j, a xi kyq'o'n tze'nkuxjo at kye'y, qu'n mi nqaninte Dios ti'jjo a nti' at kye'y.

¹³ Mi nxi nq'manji'y lu'n, tu'n t-xi kyq'o'n tkyaqiljo at kye'y, ex tu'n tok yajil kyij'ja, noq tu'n kypajjo txqantl; qala' tu'ntzin junx tu'n kyeli'y.

¹⁴ Qu'n qa at ch'in kye'y ja'lin, tu'n kymojo'n kyij'jjo txqantl; ex b'alaqa toj juntl majl ayetl kchi mojl kyij'ja, aj tel b'ajjo kye. Ikytzin tumiljo, tu'n qel junx, ¹⁵ ikyxjo tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios ti'jjo maná, a xi tq'o'n Dios kye aj Israel:

Aye' ila' kyb'aj ex nim o chmet kyu'n,
 b'a'n tu'n tkub' kypa'n kyxolx,
 ex jun elnin tu'n tele.

Ex aye' nya ila' kyb'aj, ex nya nim o chmet kyu'n,
 exla qa noq kyinchaqjo teyile junjunch.*

Tej t-xi tsma'n Pabl Tito toj Corint

¹⁶ Chjonte qMan Dios, tu'n xkux tq'o'n toj tan-
 min Tito nim tk'u'j kyi'ja tze'nkuxjo we'. ¹⁷ Qu'n tej
 qkub'sin qwutza te, tu'n t-xi' juntl majl kyuk'iy, ox
 tzalajx wen, qu'n tu'n otaqx kub' tb'isin tu'n t-xi'
 lol kye'y. ¹⁸ Ex at juntl erman, ma txi qsma'n tuk'a
 Tito, b'a'nxix tyolajtz kyu'n tkyaqil Ttanim Dios,
 tu'n taq'nb'in ti'j Tb'anil Tqanil. ¹⁹ Ex nya o'kxjo,
 qala' aye Ttanim Dios ma chi jaw sk'onte erman
 lu'n, tu'n t-xi' quk'i'y tojjo qb'e'y, ex tu'n tonin ti'jjo
 onb'il, a kxel qi'n te nimsb'il tb'i qAjaw, ex te jun
 yek'b'il ti'jjo qwenil. ²⁰ Nkub' qb'inchinji'y lo, qu'n
 qkye'y tu'n kyyolb'inxjal qi'ja, qa ma kub' qyupin
 ch'in ti'jjo oyaj ktzajil kyq'o'n qe'y. ²¹ Qu'n tok
 tilil qu'n, tu'n qb'inchi'n tkyaqil tojxix tumil twutz
 Dios ex kywutzxjal.* ²² Ex junx kyuk'a Tito, ma
 txi qsma'n juntl qerman, ex o tz'ok qka'yi'n qa
 saqxix toj tkyaqil taq'in Dios. Ex tajxix tu'n tmojin
 tojjo lo, majxpe a ja'lin q'uqleqxix tk'u'j kyi'ja.
²³ Atzin kyi'jjo erman aye', nti' jun ch'otjb'il kyi'j.
 Qu'n te Tito jun wuk'a weji'y toj aq'until kyxola, ex
 ayetzin txqantl, aye Ttanim Dios i xi sma'nte kyx-
 ola te kysel, ex ntzalaj Crist kyi'j. ²⁴ Tu'npetzi'n,
 kyyek'inxax qa at-xix kyk'u'ja kyi'j, ex japinxitjo
 qyola ma txi qq'ma'n kye, qa wenqexixa, tu'n
 kyoka te jun yek'b'il kywutzjo tkyaqil Ttanim Dios.

* **8:15** Ex. 16:18 * **8:21** Pr. 3:4

9

Ajo oyaj tu'n t-xi' kye nimil toj Jerusalén

¹ Atzin ti'jjo oyaj tu'n t-xi' kye erman nimil toj Jerusalén, nyatla il ti'j tu'n t-xi ntz'ib'i'n kye'y, ² qu'n ojtzqi'n wu'n, qa kyajxixa tu'n kyoni'n kyij', ex nimx nchin yolin kyij'a kyxol nimil aj Macedonia, qa ayi'y toj tx'otx' te Acay kub' kyb'isi'n tu'n kyoni'n atxix tojjo ab'q'e xb'aj. Ex atzin yek'b'il lo ma qe kyk'u'j nim aj Macedonia ti'j, ex tok tilil kyu'n, tu'n kymojojin ti'jjo onb'il anetzi'n. ³ Me ma chex nchq'onji'y erman lo, qu'n nya noq kukxjo nchin yoli'n kyij'a kywutzjo txqantl ti'jjo lo. Qala' tu'ntzintla noqx ite'kula tze'nkuxjo o txi nq'ma'n kye'y. ⁴ Yajtzila' qa x'e'x junjun aj Macedonia wuk'i'y, exsin qa mikyxikutaq kytenji'y, ¿Nyapela kqo tx'ixwela? ¿Yajxsila kye'? ⁵ Tu'npetzi'n, kub' nb'isi'n tu'n kyxi nchq'onji'y erman lo, tu'n kyxi nej kyuk'iy, tu'ntzintla kymojojin tu'n ttzqetjo oyaj, a xi kytziyi'n, ex noqitla tkub' te jun yek'b'il ti'jjo kyso'jila, ex nya ti'jjo tkujil kyanmi'n.

⁶ Me kyna'nkutzinji'y jun yol lo: Ankye te' nya nim k'welix tawa'n, ex nya nim kjawil tchmo'n. Ex ankye te' ma nintz k'welix tawa'n, ex ma nintz te' kjawil tchmo'n. ⁷ Tu'npetzi'n, ax junjun b'a'n tu'n t-xi tq'o'n tze'nkuxjo ma kub' tb'isin toj tanmin; nya tuk'a kab'e tk'u'j, ex nya noq jun a'la aku lab'te kyij'a, qu'n ate Dios nk'u'jlin te', a nxi tq'o'n tuk'a tzaljb'il. ⁸ Qu'n axte Dios nim tipin, tu'n ttzaj q'o'nte nimxix kye'y tu'n t-xialb'il, tu'ntzintla ttzqetjo tkyaqil atx taj kye'y, ex tu'ntzintla kukx tu'n kyoni'n kyij'jo txqantl, ⁹ tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios:

Ankye' k'wel tsipi'n a at te kye yaj tuk'a tkyaqil tanmin,

a twenil lo kyjel te jun majx.*

¹⁰ Qu'n axte Dios kukx ntzaj q'o'nte ijaj kye awal, tu'ntzin tchmet kywa. Ex qa ma txi kyq'o'n tuk'a tkyaqil kyanmi'n kye yaj, ktzajil tq'o'n Dios t-xel toj awal, tu'n tch'iy wen, tu'ntzin kukx tu'n kyoy-inji'y kye txqantl.* ¹¹ Ikytzi'n, kchi q'inimilxji'y toj tkyaqil, tu'ntzintla kukx t-xi kysipinji'y kye txqantl, aye', a nti' at kye, ex ajtzin t-xi qinji'y kyoyaja kye erman toj Jerusalén, ktzajil anq'in aq'b'il chjonte te qMan Dios toj kyanmin, noq tu'n kywenila.

¹²⁻¹³ Qu'n atzi'n kyoyaja kxel kysma'n at kab'e tumil: Tnejil, ti'jjo onb'il a kxel kysma'n, ex tkab', te aq'b'il chjonte te qMan Dios. Qu'n atzi'n kyoyaja k-okil te jun yek'b'il kywutz txqantl, qa ma kub' kynimi'n Tb'anil Tqanil ti'j Crist tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ex kjawil kynimsin tb'i qMan Dios tu'n kyoyaja, a kxel kyq'o'n kye, ex kye txqantl. ¹⁴ Ex chi na'l Dios kyi'ja, qu'n at-xix kyk'u'j kyi'ja, tu'n t-xtalb'il Dios, a ma tzaj tq'o'n kye'y. ¹⁵ Chjonte qMan Dios tu'n toyaj nimxix ma tzaj tq'o'n qe, a kolb'il te jun majx.

10

Kolb'il tib' Pabl ti'j toklin

¹ Ayi'n Pabl, nchin kub'sin nwutza kye'y, toj tb'i Crist, a b'uninxix ex tb'anilxix, tu'n tel kyniky'a ti'j. Qu'n kab'etzila nk'u'ja, ex nchin xob'a tze'nku inti'n kyuk'iy. Me ajtzin qa najchaq intini'y,

* **9:9** Sal. 112:9 * **9:10** Is. 55:10

kujxix chin yoli'nch. ² Me atzin ja'lin, chin kub'sil nwutza kye'y, tu'n tkub' kyb'inchin kyte'n, tu'ntzintla aj nxi'y lol kye'y, nyatla ilxix ti'j tu'n tjaw nnimsin wib'a, ex tu'n nyoli'n ti'j junjun kye', a nkyq'ma'n, qa ngo aq'ni'n tze'nku tachb'il qxmilila, a tze'nku jun a'la te twutz tx'otx'. Qu'n qa mi xkub' kyb'inchin kyib'a, ok kchin yolila kuj kyi'ja. ³ Twutzxix qa ngo b'eta tuk'a jun qxmilila te twutz tx'otx' tze'nku kye txqantl, me mi ngo aq'ni'n tze'nkuxjo nya b'a'n ntqanin qxmilila, qu'n ma qo oka tze'nku xol q'aq' toj qnimb'ila. ⁴ Qu'n atzin qipi'n, nya ikyjo tze'nku kyexjal nya nimil te twutz tx'otx'. Qu'n a qipi'n tzajnin te Dios, tu'n tkub' ti'jjo jni' tipin tajaw il, ⁵ ex tu'n tyupitjo jni' kyximxjal, a nti' tajb'in, ex tkyaqil ti', a nq'ojle ti'j Dios, a nmiyon kyexjal tu'n tel kyniky' te. Ex tok tilil qu'n, tu'n tkub' ti'jjo tkyaqil kyximxjal, a nya wen ti'j Dios, tu'ntzintla kyniminxjal tuk'a tkyaqil kyanmin ti'j Crist. ⁶ Nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n kynimi'n nyola toj tkyaqil, qu'n qa mina, kchi xel nkawi'n kujxix wen.

⁷ At kab'e kyk'u'ja wi'ja, qu'n noqx nchi yolb'i'n wi'ja tze'nqeku xjal te twutz tx'otx'. Me qa nkyna'n qa te Cristqi'y, exsin ikyx qeji'y, te Cristqo'y. ⁸ Exla qa ma jaw nnimin wib'a tib'ajxi wokli'n, nlay chin tzaj tx'ixwi'y tu'n, qu'n ax qAjaw ma tzaj q'o'nte wokli'n tu'n kych'iya wu'n toj kynimb'ila, ex nya noq tu'n kykub' numja. ⁹ Tu'n ikyjo, nya waja noq tu'n tokku kyxob'ila kye wu'ja. ¹⁰ Qu'n at junjun nq'mante qa aye' wu'ja nim kyxilin ex kujxix wen, me metzila' aj nte'n kyxola, nti'xsila wipi'n, ex ayetzin nyola nti'xsila kyajb'in, chi chi'. ¹¹ Me ankye te' nq'ma'nte ikyjo, il ti'j tu'n tel tniky' te, qa

nya noq toj qu'jkuy, aj oto'y najchaq kyk'atza, qala' ikyxsin qtenji'y tuk'a qb'inchb'i'n, aj qte'n kyxola.

¹² Qu'n nlay qo ela jun elnin junx kyuk'a junjun, a nchi nimsin kyib' kyil kyib'x, aye' nchi yolin qa wenqe, ex qa at tumil kyuk'a; qatzila qa attz, me noq te jun nuk'b'il kyib' kyxolx. Nti'xla tumil ikyjo.

¹³ Me me qe', mi nqo nimin qib'a ti'jjo qb'inchb'i'n; qala' ate Dios ntzaj yek'inte ja' pon b'aje qaq'nb'i'n, ex b'i'n kyu'n qa a qaq'nb'i'n ma kanin tzmax kyuk'iy toj Corint. ¹⁴ Aj qa nqo yoli'n kyi'ja kywutz txqantl, mi nqo yoli'n ti'jjo taq'nb'in juntl, nyakutlaj ti'j juntl tzajnin kynimb'ila. Qu'n awo'y xqo pon nej kyxola yolil Tb'anil Tqanil Crist.

¹⁵ Ex mi nja qnimin qib'a tuk'a taq'nb'in juntl, tu'n tok qq'o'n te qe'y; qala' noqx q'uqle qk'u'ja ti'j, tu'n tch'iy kynimb'ila, ex tu'n tch'iyjo qaq'i'n kyxola,

¹⁶ tu'ntzintla qyoli'n Tb'anil Tqanil kyojjo tnam najchaq ite' kyk'atza, ja' na'mx tkanin Tyol Dios, me nya tu'n tjaw qnimin qib'a ti'j taq'nb'in juntl.

¹⁷ Ikytzi'n tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios: Qa at jun taj tu'n tja tnimsin jun ti', b'a'n tu'n tjaw tnimsin tb'i qAjawch.*

¹⁸ Qu'n nya te nim tokli'n a kjawil tnimsin tib' til tib'x, qala' a te' a kjawil tnimsin Dios tb'i.

11

Nyolin Pabl kyi'jjo nya tsanjil Jesús

¹ Noqit aku tziky'x ch'in nyola kyu'n, nyakutlaj toj nwi'y tokx, me o tziky'x ch'in kyu'n tzmax tzalu'n, ² qa cheb'e tok nwutza kyi'ja tze'nku jun xky'aqil, mo tze'nku jun manb'aj ti'j tk'wal. Me

* **10:17** Jer. 9:24

a xky'aqlin lu'n nya we'y; qala' te Dios, qu'n ma txi ntziyi'n, tu'n kyoka te Crist, ikyxjo tze'nku jun txin, tu'n tjaw meje tuk'a tchmil. ³ Me atzin ja'lin, at nxob'ila kyi'ja, qu'n tze'nku te Eva, tej tkub' sb'u'n tu'n tãtjil tajaw il, tu'n tel ti'jlin Tyol Dios,* ya'j qa iky xb'aj kyeji'y, qa cheb'e xtzyet kyxmoxajtza tu'n, toj jun tumil ala kyela, tu'n tel txalpaj kynab'la, ex qa xkyij kytzaqpi'n tu'n kyxi lipey ti'j Crist tuk'a tkyaqil kyanmi'n. ⁴ Akula b'ajjo ikyjo kyxola, qu'n ti'jku'tzi'n jun paqx nxi kyb'inji'y nchi yolin ti'j Jesús, exsin nya toj tumiltz, mikyxi' tze'nku nxi qq'ma'n kye'y; ex jun paqx nxi kyk'mo'n noq jun xewb'ajxi, ex nya Xewb'aj Xjan, a xi kyk'mo'n te tnejil; ex jun paqx nxi kyb'i'n juntl tqanil nyakuj te kolb'il, me mikyxi' tze'nku Tb'anil Tqanilxix Kolb'il o kyb'i'y. ⁵ Kyb'inkutzinji'y nyola, qu'n tzuntzin nchi kub' kyb'inji'y aye tb'anilxix tsanjil Jesús toj kywutza. Me mikyxi kyokli'n tze'nku we' woklin; me kukx nxi kyb'inji'y kyyol; ¿Yajtzila wetza? ⁶ B'alaqa a chin yoli'n nyaxix tb'anil toj kywutza; me metzin nnab'la, ojtzqi'nl kyu'n, ex o b'aj nyek'i'n ila' maj toj tkyaqil nb'inchb'i'n.

⁷ ¿Ma nyapela b'a'n xb'ant wu'n kyi'ja, tu'n ãin yoli'n Tb'anil Tqanil kolb'il kukxjo, ex mi s-el nqani'n twi' nk'u'ja? Noqpe kyja xkub' nmutxsin wib'a, noq tu'n kyjawku nnimsi'n toj kynimb'ila tu'n nyola. ⁸ Noq ma tzaj sma'n twi' nk'u'ja kyu'n junjuntl Ttanim Dios toj junxil tnam, noq tu'n wajb'inkuy kye'y. ⁹ Ex tej intintaqa kyxola, ex nti'taq at we'y, mi xkub' nb'isini'y tu'n ttzaj kyq'o'n

* 11:3 Gen. 3:1-5, 13

ch'in ti' we'y; qala' tej kyul erman aj Macedonia, tzaj kyin tkyaqiljo lo.* Qu'n nya wajtaqa tu'n tok nq'o'n jun iqtz kyib'aja, ex kukx ktenb'ile' wu'n. ¹⁰ Twutzxix nyola erman, ex ojtzqi'n wu'n qa lu Crist nb'in wi'ja: Nti' jun xjal toj tkyaqil tx'otx' te Acay aku q'mante qa ma tz'onin wi'ja, ex qa nya twutzx nyola. ¹¹ ¿Tiqu'n nchin yoli'n ikyjo? ¿Ma nyapela waja kyija? Qu'n ate Dios ojtzqilte, qa atxix nk'u'ja kyija. ¹² Me kukx k'wel nb'inchinji'y lu'n, tu'ntzin mi txi q'oyite amb'il kye nchi jyon tumil kyoklin tze'nku' qe', ex njaw kynimsin kyib' nyakuj jun twutzxix tsanjil Jesúsqe. ¹³ Qu'n ayetzi'n ichin lo noqx ttenku kyu'n, ex sb'ulqe; nok kyq'on kyib' tze'nku tsanjil Crist. ¹⁴ Me mi chi jaw ka'ylaja tu'n ikyjo. Qu'n aku te tajaw il ok tq'o'n tib' te jun t-angel Dios nqoptz'aj wen, me noq tu'n kykub'ku tsb'u'n xjal. ¹⁵ Tu'npetzi'n, mi qo jaw ka'ylaj kyu'n nchi ajb'in te tajaw il, qa ma tz'ok kyq'o'n kyib' nyakuj tb'anilx nb'ant kyu'n. Me pon jun q'ij, ja' ktzajile tkawb'il Dios kyib'aj kujxix wen, tze'nkuxjo ntqanin kyb'inchb'in.

Nyolin Pabl ti'jjo a iky'x tu'n, tu'n tpaj Tb'anil Tqanil

¹⁶ Kxel nq'ma'n juntl majl kye'y: Mi kub' kyb'isi'n qa tokx toj nwi'y. Exsin qa ikytzjo toj kywutza, kyq'ontza amb'il wey tu'n nyoli'n, tze'nku ma txi kyq'o'n amb'il kye' xnaq'tzil kyxola, a nti' kynab'l, tu'ntzintla tjaw nnimin ch'in we' wib', tze'nqeku txqantl. ¹⁷ Nya qAjaw q'malte we'y tu'n tjaw nnimin wib'a, qala' ayinx nchin q'mante tze'nku jun xjal nyakuj tokx toj twi', me noq tu'n

* 11:9 Fil. 4:15-18

nklonte wib'a kywutza. ¹⁸ Ila'ku kyxola njaw tnimsin tib', tze'nkuxnaj jun a'la nimxix toklin te twutz tx'otx'. Ex ikyx weji'y, kjawil nnimsin ch'in we' wib'. ¹⁹ Qu'n tze'nku kye', at kynab'la; me qa ikyjo, ¿Tze'ntzin tten n-iky'x kyu'n kyuk'a a nti' kynab'l? ²⁰ Qu'n n-iky'x kyu'n kye' nchi ok jk'un kye'y, tu'n kyajb'i'n kye; ex tu'n kyb'aj sjilin kyu'n; ex tu'n kykub' sb'u'n kyu'n; ex tu'n kyel i'jlin kyu'n; expe tu'n tb'aj tz'ajchin toj kywutza kyu'n. ²¹ ¡Me manyor x̄tj̄j̄q̄exa tu'n n-iky'x kyu'n ikyjo! Me qe', nlayxla tziky'x qe qu'n ikyjo. Qalatzin kye' n-iky'x kye kyu'n a nya wen tu'n tiky'x kyu'n.

Me qa ma jaw kynimsin kye' txqantl kyib', exsin ikyx weji'y, ex kjawil nnimsin ch'in we wib', i'chaqxsin ikytzjo tze'nku jun xjal o tz'okx toj twi'. ²² ¿Ma nyatzin aj Ebreyqe xjal lo? Ex ikyqinx weji'y. ¿Ma nyatzin aj Israelqe, a sk'o'nxix tu'n Dios? Ex aj Israelqin we. ¿Ma nyatzin tyajil Abrahamqe? Ex ikyx weji'y. ²³ Qa taq'nil Cristqe, me ayinxixpe we' nimxix woklin tze'nku kye', exla aj tkub' nq'manji'y lo, ikyqinji'y tze'nku jun tx'u'j. Nimxix o chin aq'nin we' tze'nku kye. Ila' maj, o chin b'aj b'yo'n, ex o chin kux jpu'n toj tze; ila' maj o tz'elje wi'ja tu'n nkyima.* ²⁴ Jwe' maj, o chin b'aj poq'chi'n tu'n kykawil aj Judiy, a b'eljalajaj toj ka'wnaq laqtz'bil.* ²⁵ Oxe maj in b'aj jemi'n tu'n tze;* jun maj ch'ime in kyimi'y, te' wok xo'n tuk'a ab'j;* oxe maj xi mulq'aj bark toj a', a ja' intinkxetaqa. Antza iky' jun qniky'in ex jun q'ij wu'n toj ttxuyil a'. ²⁶ Ila'ku maj in b'eta najchaq,

* **11:23** Kyb'i. 16:23 * **11:24** B'eljalajaj toj ka'wnaq, 39 n-ele; Deu. 25:3. * **11:25** Kyb'i. 16:22 * **11:25** Kyb'i. 14:19

ex n-elje wi'ja tu'n nxi'y tu'n a', ex n-elje wi'ja kyu'n ileq', kyu'n nxjalila aj Judiy,* ex kyu'n nya Judiyqe.* N-elje wi'ja kyoj tnam ex toj k'ul, ex toj ttxuyil a', ex kyxoljo nimil xmiletz'qe. ²⁷ Ex nimxix ma chin aq'ni'n tuk'a sikytlin toj taq'in qMan. Ex nimku maj, mi nchin kta'n, ex ma tziky'x wa'yaj ex k'waj wu'n. Ex nimku maj o kub' npa'n wa'yaj tu'n woka toj na'j Dios, ex o tziky'x che'w wu'n, ex nti'taq nxb'ali'n. ²⁸ Toj tkyaqiljo lo, tkyaqil q'ij, nchin b'isi'n kyi'jjo Ttanim Dios toj junjunl tnam. ²⁹ Qa at jun nimil xkub' numj, tzunx nchin b'isi'n ti'j; ex qa at jun xjal nkub' tz'aq toj tnimb'il noq tu'n tpaj juntl, b'e'x ntzaj nq'oja ti'j.

³⁰ Ikytzi'n erman, qa iltaq ti'j tu'n nnimin ch'in wib'a kywutza, me noq tu'n tkub' nyek'inkuy, qa nti' wipi'n wilx wib'xa. ³¹ Twutzxix we'y, qu'n lu' Dios, a Manb'aj te qAjaw Jesucrist, a at toklin tu'n tnimsit tb'i te jun majx, nb'i'n wi'ja, qa ikyjo. ³² Tej nte'n toj tnam Damasco, a kawil n-ajb'intaq te nmaq kawil Aretas, xi tq'ma'n tu'n t-xq'uqit tkyaqil ttzija te tnam, tu'n wok kytzyu'n. ³³ Me in kux q'o'n kyu'n wuk'i'y toj jun ma tij chi'l, tu'n nkutz q'o'n toj jun tñutil tape ti'jile tnam. Ikytzi'n, in tzaqpaji'y toj kyq'ob'.*

12

Ajo kyixk'oj ok ti'j Pabl

¹ Exla qa nya wen tu'n nnimsin wib'a kywutza, me il ti'j tu'n nb'inchi'n, tu'ntzin tel kyniky'a we'y, qa jun taq'nil qMan Diosqinxixa wen. Ex tu'ntzin

* **11:26** Kyb'i. 9:23 * **11:26** Kyb'i. 14:5 * **11:33** Kyb'i. 9:23-25

ikyjo, k'wel nq'ma'n ch'in kye'y ti'jjo a tzaj tyek'in qAjaw we'y, nyakuj noq toj wutziky'. ² Ojtzqi'n jun ichin wu'n, nimilxix ti'j Crist. Ma b'ant kyajlajaj ab'q'e, t-xilin q'i'n toj toxin kya'j, ja' ta'ye Dios. Nti' b'i'n wu'n qa tuk'ax t-xmilil xi q'i'n mo minaj, o'kx Dios ojtzqilte. ³ Me atzi'n b'i'n wu'n ajo ichin, qa tuk'a t-xmilil mo minaj; o'kx Dios ojtzqilte, ⁴ me b'e'x xi qi'n toj kya'j, ja' oke tb'i'ne nmaq yol, a mix a'l qe tu'n tkub'e yolite. ⁵ B'a'ntla tu'n tjaw nnimsin wib'a ti'jjo ichin ikyjo, me nya tu'n x wib'xa, qatzila qa ma'y, me noq tu'n tyek'itku qa nti'x wipi'n. ⁶ Aku txi nq'ma'n kye'y, qa ayinji'y ichin xta'j toj kya'j, noq tu'n nnimsinku wib'a kywutza. Exla qa ma txi nq'ma'n, ex nya noq nchin la'ji'n, qu'n twutzxix. Me ex nya nxi nq'manji'y lu'n noq tu'n tkub' kyb'isi'n qa nimxix wokli'n tib'ajjo n-ok kyka'yi'n ti'jjo nb'inchb'i'n mo tu'n nyola.

⁷ Te we'y, tb'anilxitle tu'n tjaw nnimin wib'a toj tkyaqiljo tzaj tyek'in Dios we'y, me mina, qu'n ex b'e'x tzaj q'o'n jun kyixk'oj toj nxmilila te aq'b'il nnab'la, tu'n mina jaw nnimsin wib'a. Atzi'n kyixk'oj ma tzaj sma'n tze'nku jun taq'nil tajaw il, tu'n nky'ixb'ajtza tu'n, tu'n mi jawe nnimin wib'a. ⁸ Oxe maj o txi nqani'n te qAjaw tu'n tel ti'n kyixk'oj wi'ja, ⁹ me tzaj tq'ma'n qAjaw kyjalu'n: Matxitza nxtalb'ilji'y te'y ja'lin, qu'n nyek'itjo wipi'n, tu'n nti' tipi'n kywutzxjal.

Tu'npetzi'n nchin tzalaja tu'n nti' wipi'n, qu'n ikytzin nyek'ine' tipin Crist toj nchwinqila. ¹⁰ Ex nchin tzalaja tze'n nti'l wipi'n tu'n waq'ni'n toj tb'i Crist. Ex nchin tzalaja aj wok yiso'n, ex qa nti'l at we'y, ex qa ma chi ok tenxjal lajol we'y, ex qa ma

tzaj b'is toj wanmi'n. Nchin tzalaja toj tkyaqiljo lo, qu'n tze'nku nti' wipi'n tu'nx wib'xa, atzintza ja' nyek'ine jni' tipin Dios toj nchwinqila.

¹¹ Ma chin oka tze'nku jun at toj twi' o tz'okx tu'n ma b'aj nnimsin wib'a kywutza, me ayexa at kypaja ti'j. Qu'n noqit ma chi koli'n wi'ja kywutzjo ma tz'ok kylimo'n kyib' nyakuj tb'anilxix tsanjil Jesús. ¿Ma nyapetzila nim ch'intl we' woklin, tze'nqeku xjal anetzi'n, exla qa nti' wajb'i'n toj kywutz junjun kyxola? ¹² Tuk'a tkyaqiljo techil, ex yek'b'il te tipin Dios ex jni'xjo ma b'ant tu'n, a ma kub' nb'inchi'n kyxola, antza ma tz'ele tniky'tzajil qa ayinxix we' tsanjil Jesús. ¹³ Qu'n ikyx nkub' nb'inchinji'y kyxol tkyaqil Ttanim Dios. Ex mi xi ok nq'o'n noq ch'in kyokli'n, a tu'n mi xi nqani'n twi' nk'u'ja kye'y. Qa nyaxix wen toj kywutza ikyjo, kynajsinkuy wila.

¹⁴ Atzin ja'lin, ma b'ant ti'j tu'n nxi'y lol kye'y toj tox majin, ex mi chin qani'n twi' nk'u'ja kye'y, qu'n nya weji'y njyo'n a kypwaga; qala' waja tu'n kyel wena twutz qMan Dios, qu'n ma chin oka te kytati'y toj kynimb'ila. Ikytzi'n tze'nku jun manb'aj ipb'ilxix toke, tu'n tknet pwaq kye tk'wal, ex nyaqe k'walb'aj nchi lipin tu'n tjetet pwaq te kytata. ¹⁵ Tu'npetzi'n, tuk'a tkyaqil wanmi'n k'wel yupinji'y jni' at we'y, majxpe nchwinqila kxel nq'o'n, noq tu'n kyel wenkuy toj kynimb'ila. ¿Nyatzaj o'kqinx we' nb'yo'n wib'a kyija, ex ayetzin kye' nti'x npon kyk'u'ja wi'ja?

¹⁶ Exla qa mi xkub' nq'o'n we' jun iqtz kyib'aja, me at junjun nq'mante kyxola qa x'tijqi'n tu'n nsb'u'n kyija, noq tu'n ttzaj ntzyu'nkuy kypwaga.

¹⁷ ¿Me tze'ntzi'n ikyjo? ¿Ma ma'tzin chi kub' nsb'u'n

tuk'a jun ichin, a xi nsma'n kyuk'iy? ¹⁸ In kub'sin nwutza te Tito tu'n t-xi' lol kye'y, ex xi nchq'o'n juntl erman tuk'a, tu'n kyqanin jun mojb'il kye erman toj Jerusalén. ¿Ma ma'tzin chi kub' sb'u'n tu'n Tito, noq tu'n ttzaj ti'n kypwaqa we'y? ¡Minal! ¿Ma nyapela junx qten tuk'a Tito, ex jun qb'isa, ex tz'aqle qanmi'n toj tkyaqil?

¹⁹ Akula tz'el toj kywutza qa noq nqo kub'sin qwutza kye'y, tu'n tkub' kyewinkuy qila. Me mikyxi, qala' ayi'y erman, noqpe kyja' nqo b'isini'y tze'n tten tu'n kych'iya toj kynimb'ila. Noq o yoli'n twutz Dios ti'j tb'i Crist, ex tkyaqiljo lu'n, noq tu'n kych'iya toj kynimb'ila. ²⁰ Nchin xob'a tu'n nxi'y lol kye'y; ya'j qa na'mtaqx tjaw kytx'ixpin kyte'n tze'nkuxjo waja. Ikytzi'n, b'alaqa il ti'j tu'n kyok wili'n, ex nya tu'n nyoli'n tuk'a jun yol b'unin tze'nku kyaja. Ya'j qa atku q'oj kyxola, qa atku iky'b'il tu'n tyab' kywi'y, qa nchi b'aj pa'n kyib'a, qa nchi b'aj xo'n yol kyxola, qa atku iqj yol kyxola, qa nchi b'aj nimsin kyib'a, qa nti'x nuk'b'il kyxola. ²¹ Ex nchin xob'a ya'j qa, aj npo'n jun majla kyxola, qa ñin elkuy toj ntx'ixewa twutz nDiosa tu'n kypaja, ex qa ñin oq'a kyijjo, aye' nchi b'inchintaq il ojtxe, ex qa na'm tkyij kytzaqpi'n nya b'a'n tze'nku ky'a'jin, ex tkyaqil achb'il nb'anttaq kyu'n.

13

Jun yol te xob'tzb'il tu'n Pabl

¹ Atzi'n tox majin lu'n tu'n nxi'y lol kye'y. Ex chin ponb'ila tuk'a kawb'il tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil

Tyol Dios: Aj tkub' kawit jun il, il ti'j kab'e mo oxe tstiyil, a otaq kyli il anetzi'nch.*

² Tej ntenkuxixa kyuk'iy te tkab' majin, xi nq'ma'n kye nchi b'aj b'inchintaq il ex kye kykyaqilx; me qu'n tu'n najchaq intini'y ja'lin, noq kxel nna'n kye'y, qa aj nkani'n jun majla kyuk'iy, ma chinka tu'n nkawi'n kujxix wen, ex nti' tumil tu'n kytzaqpaja. ³ Qu'n ayexa nchi qaninte jun yek'b'il we'y, qa twutzxix jun yolil Tyol Cristqi'n, qu'n nyapen noq alkyeku te Crist aj tkawin kyi'ja; qala' okpin k'wel tyek'in tipintz kyxola. ⁴ Twutzx te', tej tjaw q'o'n Crist twutz cruz tu'n tkyim, nyakuj nti'taq tipin. Me atzin ja'lin, itz' te jun majx, tu'n tipin qMan Dios. Ex ikyxjo qe' ja'lin; exla qa nti' qipi'n tu'nx qib'xa, me noq tu'n qmujb'il qib'a tuk'a Dios, loqo'y itz'qo tu'n tipin, tu'n qajb'i'n kyxola tuk'a jun kawb'il kujxix.

⁵⁻⁶ Chi b'isi'n kyi'jxa qa twutzx qa nimilqexixa. Tu'n ikyjo, k-elil nniky'tzajila qa jun twutzxix tsanjil Jesúsqi'n, qu'n xi kynimi'n tu'n nyola. ¿Ma nyapela ojtzqi'n kyu'n qa itz' Crist toj kyanmi'n? Qu'n qa nti' Crist toj kyanmi'n, nya twutzxix nimilqi'y. Ikytzi'n, q'uqle nk'u'ja tu'n tel kyniky'a te, qa twutzxix tsanjil Jesúsqo'y.

⁷ Nqo na'n Dios, tu'ntzin mi kub' kyb'inchinji'y nya wen, nya noq tu'n tyek'in qa wenqo'y kywutza; qala' tu'n kyel wena twutz Dios, exla qa nyakuj nya wenqo'y. ⁸ Qu'n qa ma kub' kyb'inchinji'y wen, nyale qo kawilji'y kyi'ja, qu'n nti' jun ti' aku kub' b'inchit ti'jjo a wen. ⁹ Nqo tzalaja tu'n at kyipi'n tu'n kyb'inchi'n tze'nku

* 13:1 Deu. 17:6; 19:15

taj Dios. Ex nyatla il ti'j tu'n tyek'in Dios tipin tuk'a tkawb'il kyi'ja kujxix wen, qu'n qa otaq kub' kyb'inchin kyib'a, aj npo'n, noq tuk'a jun yol b'unin kchin yolili'y kyuk'iy, nyakutlaj nti' qipi'n. Tu'npetzi'n, kukx nqo kub'sin qwutzji'y te Dios, tu'n kyoka tz'aqle toj kynimb'ila. ¹⁰ Ex tu'npetzi'n, nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n na'mxtaq nxi'y lol kye'y, qu'n tu'ntzintla aj nkani'n, nyatla il ti'j tu'n nkawi'n kujxix kyi'ja. Qu'n a nkawb'ila tzaj tq'o'n Dios tu'n kych'iya toj kynimb'ila, ex nya tu'n kykub' numje.

Jun q'olb'il tu'n Pabl tu'n tjapin b'aj tyol

¹¹ Atzin ja'lin erman, o'kx nyolji'y. Noqit chi tzalajxa. Tz'okx tilil kyu'n, tu'n kyoka tz'aqle toj kynimb'ila. Kyq'uqb'ink kyk'u'ja kyxola, ex junxit kynab'la tuk'a nuk'b'il. Ex Dios, a Tajaw tkyaqil k'u'jb'il ex nuk'b'il ktenb'il kyuk'iy. ¹² Kyq'olb'ink kyib'a kyxolxa tuk'a tkyaqil kyk'u'ja. ¹³ Ex tkyaqil erman tzalu'n junx wuk'i'y nxi kysma'n q'olb'il kye'y. ¹⁴ Noqit a t-xtalb'il qAjaw Jesucrist ten kyuk'iy, junx tuk'a tq'aq'b'il tk'u'j qMan Dios, ex tuk'a kymujb'il kyib'a tu'n Xewb'aj Xjan. Ikyxitjo.

Ak'aj tu'jil tyol qman
New Testament in Mam Comitancillo; mam
(GT:mam:Mam)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mam

Dialect: Comitancillo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mam [mam] (Comitancillo), Guatemala

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mam

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f11695f1-c502-5440-819a-a3446d63525a